

februari 2012

SamenKerk ¹

Uitgave van het Bisdom Haarlem - Amsterdam

“Op aarde zoals
in de hemel” ...

pagina 4

Even iets minder.
Voor een ander...

pagina 12

Uw wil geschiede...

In dit nummer

Van de redactie	3
“Op aarde zoals in de hemel” ...	4
Interview met Steef Pardoen: “Als er geen liefde is, is er niets”	6
Woord van de bisschop	8
Kerk wij samen verbeeld	10
Vastenactie. Even iets minder voor een ander.	12
Van Onderop	14
Discussiemiddag in Edam over regionalisering	16
Kerkelijk nieuws	17
Als de hemel de aarde raakt	18
’n Beetje crypto	21
Wereldwijd	22
Vermeldenswaard	23
Catechese	24
Jongerenpagina’s	26
De kerk met een blinddoek	29
Personalia	30
Onbekende geschiedenis	32

Colofon

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 1 jaargang nr. 37

Verantwoordelijke redactie:
Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur

Redactieadres:
Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60
Faxnummer: (023) 511 26 59
Giro 43509
E-mail: pvermeer@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Internet: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Medewerkers:
Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)
Ko Schuurmans (Bijbel en liturgie)
Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)
Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)

Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)
Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)
Evert Veldman (Wereldwijd)
Beate Gloudemans (Wereldjongerendagen)
Mirjam Spruit - Borst (Jongerenpagina en Catechese)

Abonnementsprijs:
€ 27,00 per jaar; buitenland: € 33,50 per jaar
Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:
Borgerpark Media,
Postbus 8027, 6060 AA Posterholt,
telefoon 0475 711 362,
e-mail: info@borgerparkmedia.nl,
internet: www.borgerparkmedia.nl

Vormgeving/technische realisatie:
Novente vormgevers, Lunteren

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

Uw wil geschiede

Hier ben ik, God. Uw wil te doen is mijn vreugde.

Ik heb de Heer vurig verbeid:
toen boog Hij zich over mij,
Hij verhoorde mijn roepen om hulp;
Hij gaf mij een nieuw lied in de mond:
de lofzang voor wie onze God is.

Gij die offers afwees en geschenken
hebt mijn dove oren geopend:
brand en zondoffers zeggen U niets.
Toen heb ik gesproken: Hier ben ik.

Mij geldt wat in de boekrol vervat is:
God, uw wil te doen is mijn vreugde,
uw wet is binnen in mij gegrift.

Bode van uw gerechtigheid ben ik
waar de schare tesamen gestroomd is;
zie, mijn lippen hield ik niet gesloten:
Gij, Heer, Gij weet dit van mij.

Uw gerechtigheid haar heb ik nimmer
In het eigen hart weggeborgen;
ik verkondig uw trouw, uw verlossing,
zwijs niet van uw genade, uw waarheid,
waar de velen bijeen zijn vergaderd.

Eer zij de heerlijkheid Gods:
Vader, Zoon en heilige Geest.
Zo was het in den beginne,
zo zij het thans en voor immer;
tot in de eeuwen der eeuwen. Amen

Psalm 40

Hier ben ik (Gezangen voor Liturgie I. Gerhardt / M. van der Zeyden)

De doopsgezinde Amish willen een samenleving die louter volgens religieuze principes wordt bestuurd.

“Op aarde zoals in de hemel” ...

Valt Gods wil samen met goed bestuur?

In de oudste fasen van de mensgeschiedenis is het regel dat de stam/groep/familie bestuurd en geleid wordt door een koning die ook priester is. Bekend is de Romeinse term voor priester, pontifex, een woord dat vaak ten onrecht vertaald wordt als “bruggenbouwer” maar dat eigenlijk betekent: hij die de weg uitzet. Het is een zeer oude functie, die mogelijk zelfs teruggaat op de tijd dat onze voorouders nomaden waren, zo’n drieduizend jaar geleden!

Bij de Joden was het vanzelfsprekend dat de Heer het volk leidde, en in zijn naam deed dat de rechter, respectievelijk de koning. Met het christendom verandert er iets fundamenteel. Voor het eerst in de geschiedenis is er een scheiding tussen de God die alles heeft geschapen en die in zijn schepping komt, en de wereld.

Rechten

Weliswaar vervalt men in de oude patronen als de keizer van Rome, Constantijn, christen wordt, maar steeds blijft de notie van de twee werelden, twee competenties, twee zwaarden zoals het genoemd wordt. Nog steeds zeggen wij dat iemand “rechten” gaat studeren, terwijl het eigenlijk om een enkelvoudig recht gaat, namelijk het recht dat in ons land geldt voor alle burgers. Maar dat meervoud stamt van lang geleden, toen men burgerlijk en kerkelijk recht onderscheidde. Gedurende de Middeleeuwen zijn er weliswaar krachtmetingen tussen de Paus en de Keizer, maar alleen al die strijd laat zien dat er in het christelijke Europa, anders dan in andere continenten, een duidelijk verschil wordt gevoeld. Er is een eigen competentie voor zaken die “de wereld” betreffen.

Dat verandert grondig met de godsdienstoorlogen van de zestiende eeuw. Lutheranen, Calvinisten, Wederdopers,

Zwinglianen raken in conflict met de Kerk van Rome; landheren kiezen partij, en uiteindelijk werd in 1555 de godsvrede van Augsburg gesloten, tussen Ferdinand, de broer van Keizer Karel V en de protestantse edelen. Men verordende dat de overtuiging van de landsheer bepalend was voor de godsdienst in een land: “wiens gebied, diens religie” werd het motto. Wie anders wilde, moest maar verhuizen. Europa kreeg Lutherse landen, Anglicaanse, Calvinistische en Katholieke. Deze dramatische en tragische regeling vond een spectaculaire echo in de jaren veertig, toen het voormalige Brits-Indië werd gesplitst in een hindoeïstisch India en een islamitisch Pakistan.

Door schade en schande zijn wij in Europa misschien iets wijzer geworden, en hebben we het geloof als bron van scheiding achter ons gelaten. Dat klinkt mooier dan het is, want de tolerantie die wij betrachten kan zomaar omslaan in onverschilligheid, en dat laatste zien we op spectaculaire schaal gebeuren. “Wat maakt het uit wat je gelooft?” is een veelgehoorde vraag.

In de loop van de geschiedenis is verschillende keren getracht een staat te stichten die louter volgens religieuze principes, op grond van de bijbel, moest worden bestuurd. Het oudste voorbeeld is Genève, waar Calvin een zogeheten “theocratie” vestigde, een regering die als het ware door God zelf werd geleid. Dat eindigde met volksofstand en executies. Ook latere pogingen waren niet echt een succes: de zogeheten “reducties” van de Jezuïeten in Latijns-Amerika kwamen spoedig aan hun einde. In de Verenigde Staten zijn verschillende pogingen ondernomen, zoals die van de doopsgezinde Amish in de Appalachen en de Mormonen in Utah. In Nederland bestaat de kleine SGP, de Staatkundig Gereformeerde Partij, die oorspronkelijk de wet van de Bijbel tot staatswet wilde maken, maar daar nu niet veel meer over zegt. Eigenlijk leeft de gedachte dat het Heilige Boek de dienst moet uitmaken, thans alleen nog bij moslims: landen als Saoedi-Arabië, Afghanistan en Pakistan pretenderen met regelmaat de wet van Allah (de sharia) onversneden in de praktijk te brengen. Maar de werkelijkheid fluit ook deze regimes van tijd tot tijd terug.

Ideologie

Met de Franse revolutie heeft een ander fenomeen, dat er sterk op lijkt, zijn intrede gedaan in onze westerse cultuur: de ideologie, een soort van ontkerkende theocratie. Het principe is hetzelfde: je gaat uit van een voorgegeven tekst, en je laat deskundigen uitmaken wat daarmee bedoeld wordt. Zo kregen we het marxisme,

met al zijn kinderen: socialisme, communisme, stalinisme, maoïsme etc. Er kwam het nationaal socialisme, dat weliswaar geen lang leven beschoren was, maar wel een verwoestende invloed had op ons continent.

Terug naar de godsdienst, naar de Wil van God. Wat die wil is, kunnen we weten: God is liefde, zegt Sint Jan, en wij zijn naar Zijn beeld gemaakt, zegt het boek Genesis. Dat betekent bij elkaar gebracht, dat onze identiteit met liefde te maken heeft: wij verlangen, weliswaar is ons verlangen diffuus en niet altijd op het goede gericht, maar ten diepste zijn wij verlangen.

Vandaar dat wij, als wij Gods wil willen doen, naar Hem moeten kijken en ons gelijkvormig laten maken: “Hier ben ik Heer, Uw wil te doen is mijn vreugde”, zegt de Psalmist.

En de wereld? Die heeft haar eigen wetmatigheden. Als wij geloven dat God alles geschapen heeft, en dat Hij mens is geworden, dan weten we dat de wet van die werkelijkheid niet in een boek is vevat, maar ligt in ons hart. Niet de priesters of de partijleden, maar de burgers moeten hun deskundige hart laten spreken om zo de wereld, dat prachtige geschenk, te kunnen besturen. Want de scheiding tussen “Kerk” en “staat” loopt niet alleen tussen standen en beroepsgroepen, maar dwars door iedere inwoner/gelovige in het land. <

Wim Peeters

In de Middeleeuwen zijn er regelmatig krachtmetingen tussen de Paus en de wereldlijke heersers. Op de afbeelding zien we de Duitse keizer Hendrik IV die in 1077 drie dagen achtereen boete deed op zijn blote voeten in de sneeuw voor het Kasteel van Canossa om paus Gregorius VII ertoe te bewegen zijn excommunicatie op te heffen. Deze was het voorgaande jaar over de keizer uitgesproken naar aanleiding van de Investituurstrijd.

“Als er geen liefde is, is er niets”

Fotograaf Steef Pardoen:

Fotograaf Steef Pardoen uit *Uitgeest* is al jaren een vertrouwde naam in *Samen Kerk*. Tijd dus voor een kennismaking met de man achter tientallen fotoreportages vond Margot de Zeeuw. Het werd een heel persoonlijk gesprek, over geloven, maar vooral ook over liefde en vertrouwen.

Steef Pardoen is door pater Pio weer teruggebracht naar de kerk.

Fotograaf Steef Pardoen bidt dagelijks de rozenkrans, is een trouwe kerkganger en in zijn werk ligt het zwaartepunt op kerkelijke reportages. Hij doet iedere dag opnieuw zijn best om te voldoen aan de wens van de Vader: “De Vader wil dat we allemaal in de hemel komen,” zegt Steef. “Het draait in het leven om de liefde. Voor mij is het belangrijkste thema in het leven om God lief te hebben en dan je naaste lief te hebben als jezelf. Als er geen liefde is, is er niets.” Dat vraagt steeds serieuze én eerlijke ‘zelfbeschouwing’ vindt hij: “In mijn dagelijks gebed kijk ik heel sterk naar mezelf, naar mijn uitspraken en naar mijn gedachten. Op het moment dat je in gebed naar Christus gaat, krijg je een inkijkje in je eigen ziel. Ik ben ervan overtuigd dat van ieder gelovig mens wordt verwacht dat hij iets met zijn minpunten doet, de strijd met zichzelf aangaat.” Dat vraagt een eerlijke, open houding: “Ik vraag mezelf steeds af wat er goed ging en wat ik beter zou kunnen doen. Iedere dag zijn er nieuwe kansen en als het je lukt positief te veranderen, word je voor je naasten een stuk mooier en word je een voorbeeld. Kortom: het belangrijkste in mijn leven is me vast te houden aan het goede en mezelf daaraan op te trekken. Pater Pio zei het al: Het leven van een christen is niets anders dan een onafgebroken strijd tegen zichzelf.”

Voorbeeld

Steef heeft twee grote voorbeelden: zijn vader en pater Pio. Die laatste heeft hem zelfs teruggesleept naar de kerk: “Pater Pio heeft me bij mijn staart gepakt en me laten nadenken over mezelf, over mijn handelswijze, over wat ik zeg en hoe ik het zeg. Ik zat als kind altijd graag in de kerk, ik voelde me er thuis. Als tiener ging ik niet meer, maar toen ik op een gegeven moment het levensverhaal van pater Pio las, werd ik als vanzelf weer teruggetrokken.” De verhalen over pater Pio inspireren Steef en dienen hem tot voorbeeld. Een van de verhalen die veel indruk maakten, gaat over een priester. Steef: “Toen pater Pio nog jong was, werd hij geconfronteerd met een priester die een relatie onderhield met een vrouw. Het was al besloten dat de jonge Pio naar het seminarie zou gaan en hij kreeg van deze priester godsdienstonderwijs. De lessen beklifden echter niet en de priester zei dat Pio niet deugde voor het seminarie. Pio kon echter in de ziel van de priester kijken en wist van het overspel met de vrouw. Hij speelde de bal terug: het was de priester zelf die niet deugde en daarom vielen zijn woorden niet in vruchtbare aarde.” Het voorbeeld raakt aan de actualiteit: “Een van de dingen waarmee we als gelovige mensen nu worden geconfronteerd, is het misbruik,” aldus Steef. “Ik vind dat in- en intriest. Ook veel gelovige mensen dragen dit mee: als ik vertel dat ik katholiek ben, moet ik vaak in de verdediging en als ik zeg dat niet alle priesters en religieuzen zo zijn, wordt

Fotograaf Steef Pardoen: “God vraagt iets simpels. Houd je aan de regels en het zal je goed gaan.”

dat aan de kant geschoven. Aan de andere kant begrijp ik de verantwoordiging: priesters hebben een zware verantwoordelijkheid. Ze kunnen mensen niet aanspreken op hun leefwijze als ze zich er zelf ook niet aan houden. Dan wordt hun boodschap niet aangenomen. In hun val nemen ze echter heel veel anderen mee, dat zien we nu gebeuren. Dat neemt natuurlijk niet weg dat priesters ook gewoon mensen zijn met hun eigen karakter en hun eigen hebbeligheden. Ze zijn niet volmaakt en dat moeten we ook niet van ze verwachten.”

Van zijn vader leerde Steef vertrouwen: “Mijn vader was rotsvast in zijn geloof. Hij twijfelde nooit, terwijl ik vaak vragen had. Ik was ook wel eens ongeduldig, dan had ik heel hard gebeden, maar dan gebeurde er niets. Op een gegeven moment ging ik daarover klagen bij mijn vader. Die antwoordde dat mensen ongeduldig zijn en meteen de oplossing willen krijgen. God heeft echter de eeuwigheid tot Zijn beschikking. ‘Bovendien’, zei hij dan, ‘zijn ze boven niet doof en moet je er altijd voor zorgen dat je niet vervelend wordt’. Daarbij vond hij wel dat als je iets vroeg, het ergens over moest gaan waarop je zelf geen grip meer had. Je had altijd je eigen verantwoordelijkheid vond hij.”

“De Vader wil dat we allemaal in de hemel komen.”

Vanzelfsprekend

Ter illustratie vertelt Steef een mooi voorbeeld van het onvoorwaardelijke vertrouwen van vader Pardoen: “Hij had op een gegeven moment een derdegraads verbranding opgelopen aan zijn hand. Hij stond onder behandeling van een dermatoloog in het ziekenhuis, maar de zalf hielp niet. Toen pakte mijn vader Lourdeswater en deed dat op de brandwond. De volgende dag was zijn hand helemaal genezen. En het mooiste was eigenlijk nog dat mijn vader dat heel gewoon vond. “Pa, ben je niet verbaasd?”, vroeg ik hem nog, maar hij vond het allemaal heel vanzelfsprekend.”

“Eigenlijk is het simpel,” vindt Steef. “Christus is heel duidelijk als Hij zegt: als je in Mij gelooft, laat ik je niet verloren gaan. God vraagt iets simpels: Houd je aan de regels en het zal je goed gaan. Bidden is daarbij essentieel. Om weer pater Pio te citeren: Gebed is de sleutel op het Hart van God. Ik beleef dat positief, zie er geen dwingend keurslijf in, maar meer een handvat om een beter mens te worden. Ik denk wel dat die verandering pas na lange jaren ontstaat. Alles heeft een looptijd in het leven, dat geldt ook voor het geloof.” <

Interview: Margot de Zeeuw

Gebed is de sleutel op het Hart van God.

Bij de wijding van mgr. dr. J. Hendriks tot hulpbisschop hield mgr. dr. J. Punt een overweging die wij op veler verzoek hieronder afdrucken.

Je wordt bisschop in een fascinerende, maar ook dramatische tijd. Een tijd waarin de wereld worstelt om oplossingen te vinden voor immense economische sociale en klimatologische problemen. Maar ze worstelt zonder God.

Het geloof is in veel harten verdampt. De kerk gemarginaliseerd. En toch, desondanks of misschien juist daarom, is haar stem gevraagd. Je zult snel genoeg merken dat wat je als bisschop doet of zegt, nog steeds relevantie heeft voor veel mensen. Zeker als het wringt met het gevoelen van de tijd, is het al gauw voorpaginanieuws. Zo marginaal zijn we blijkbaar ook weer niet.

We merken het ook aan de trieste erfenis van het seksueel misbruik. Het verheugt me oprecht dat enkele slachtoffers, met wie we veel contact gehad hebben, hier vandaag aanwezig zijn. Omwille van hen gaat de Kerk terecht heel ver in het openleggen van zeventig jaar kerkgeschiedenis. We hopen dat uit dit pijnlijk proces voor hen een zekere heling voortkomt en voor de Kerk zuivering. En al mag het soms wat onrechtvaardig aanvoelen dat de samenleving zich zoveel meer opwindt over misbruik in de Kerk dat vaak ver terug ligt dan over misbruik dat in onze dagen breed in de samenleving voorkomt, toch moeten we dat accepteren. Bij velen zit er een oprechte teleurstelling in dat juist de Kerk als morele instantie hier zozeer verzaakt heeft. In een tijd die nergens meer houvast lijkt te vinden, verlangen velen, wellicht onbewust, toch oriëntatie en richting van de Kerk. Zo marginaal zijn we ook hier blijkbaar niet. Het legt op ons een grote verantwoordelijkheid om verloren vertrouwen terug te winnen.

Herder

Tegelijk weten we als herders maar al te goed dat de Kerk altijd heilig en zondig tegelijk is. De Heer werkt tenslotte niet met geesten of supermensen, maar met gewone zwakke mensen om anderen naar God te brengen. Zo is het altijd geweest. Toen Jezus in het nauw raakte, bleef slechts één apostel trouw tot onder het kruis.

Zijn naam was Johannes. Je bent naar hem vernoemd, en draagt zijn teken, de adelaar, in je wapen. Het is passend. Zolang ik je ken heb ik je onwrikbare geloof gezien, je liefde voor de Heer, en je bescheidenheid van natuur. Tegenstand, teleurstelling of problemen zullen je niet snel van Christus losweken. En zij zullen er onherroepelijk komen. Christus vragen betekent ook zijn kruis willen dragen. Zeker in deze tijd is dat essentieel voor een herder, die anderen in hun geloof moet sterken. Zeker voor een bisschop. Dit is geen tijd van palmtakken en toejuichingen.

Als de Heer zijn kerk aan Petrus toevertrouwt, vraagt Hij niet eerst naar zijn diploma's of ambities, maar tast naar zijn geloof en zijn liefde. We hoorden het in het evangelie. "Simon, zoon van Johannes, hebt ge Mij meer lief dan dezen Mij liefhebben?" Wie het meest liefheeft, is het meest geschikt om herder te zijn. Christus bouwt zijn Kerk ten diepste niet op menselijke prestaties en capaciteiten; niet op marketingstrategieën of organisatiemodellen; zelfs niet primair op morele kracht en deugzaamheid. Dat zien we bij Petrus zo goed, die het op beslissende momenten zo schromelijk laat afweten. Nee, Hij bouwt op mensen, die bouwen op Hem, die ondanks gebrokenheid en falen, van Hem alle heil en alle leven verwachten.

Ik heb het al eerder gezegd: je bent geen christen, omdat je zoveel beter bent dan anderen – de eerste christenen werden gerekruteerd uit zondaars, tollenaars en publieke vrouwen – maar omdat je hoop ergens anders ligt; omdat je beseft dat je verlossing en vergeving nodig hebt, en die je in Christus gegeven wordt. Als herders staan we ook zelf onder het Woord, en hebben ook zelf vergeving nodig. Dat mogen mensen best weten. Onze taak is het om de

Blijde Boodschap onverkort te verkondigen, en de Kerk van Christus op koers te houden van zijn wil en wet, maar tegelijk om naast mensen te staan in hun worsteling naar groei in geloof en vervolmaking van leven. Samen gaan we de weg naar de hemel. Zoals Augustinus het zo mooi zegt: "Voor u ben ik bisschop, met u ben ik gelovige." Met u stel ik al mijn hoop op de Christus, mijn God en mijn Redder.

Mirakel van Amsterdam

Daarin is ons geloof uniek. We hebben een Verlosser. Je hoeft het niet allemaal zelf te doen. In zijn kracht mag je steeds weer opstaan. In zijn liefde mag je steeds weer vergeving ontvangen. Met zijn Lichaam en Bloed mag je je ziel steeds weer voeden. Daarvan ben jij, Jan, je diep bewust. Ik herinner me nog uit onze seminarietijd dat ik kort na mijn aankomst de beurt had om misdienaar te zijn. Ik was het nooit geweest en jarenlang vervreemd geweest van de kerk. Ik wist volstrekt niet wat te doen. Jij, en ook anderen, probeerden mij met heftige gebaren en geroep op het juiste pad te krijgen. Overigens zonder veel succes. Uiteindelijk heb ik alles maar in één keer naar het altaar gebracht, vanuit de gedachte: dan is het er maar. Inmiddels heb ik deze achterstand ingelopen en delen we niet alleen de kennis van inhoud en vorm, maar ook de diepe eerbied voor dit grandioze sacrament van Gods aanwezigheid onder de mensen. In je wapen heb je, evenals je voorganger, dan ook de afbeelding van de heilige hostie in het vuur opgenomen. Een verwijzing naar het Mirakel van Amsterdam waarin dit geloof bevestigd wordt en God, daarvan ben ik overtuigd, zijn stempel op deze stad, ons bisdom, en ons land heeft gedrukt.

Christus laat ons zien wie God werkelijk is. Door zijn woorden en zijn leven, zijn sterven en verrijzen. Zonder Hem kunnen Godsbeelden verworden raken. We zien het bij fundamentalistische islamitische stromingen, die terreur plegen in de naam van God. Voor hen is God een soevereine

heerser, die onderwerping vraagt, en de intieme christelijke omgang met God als 'Abba, Vader' blasfemie. Maar ook in het christendom van onze tijd is er soms die neiging om die intieme omgang met God te laten vallen en Hem aan te spreken als 'de Enige' of 'de Eeuwige'. Het is niet onjuist, maar doet geen recht aan de wijze waarop Hij gekend wil zijn en zich geopenbaard heeft in zijn Drie-ene majesteit als Vader, Zoon en Geest. Er is geen andere God dan Hij die zich in Christus heeft doen kennen en vlees geworden is. Als Filippus Jezus eens vraagt: Heer, toon ons de Vader!, dan antwoordt Hij verwonderd: hoe kun je dat nu vragen, Filippus? Zolang ben Ik al bij jullie. "Wie Mij ziet, ziet de Vader. De Vader en Ik zijn één". Paus Johannes Paulus zei het ooit over Europa en de Kerk: "Zij zal trinitair zijn, of niet zijn."

De weg banen

Deze Drie-ene God, de mens geworden en gekruisigde Liefde, mogen wij aan de wereld brengen. Een God die ons bemint, meer dan ons hart kan bevatten. Een God die ons nabij is, door zijn Geest, in woord en sacrament, meer dan ons verstand kan bevroeden. Jij hebt dat geloof van jong af meegekregen en behouden, Jan. Ik heb het ooit verloren en weer teruggevonden, en beseft hoezeer het een onverdiende gave is. Ik herinner me een gesprek met een goede vriend, kort nadat ik tot geloof gekomen was. Hij geloofde niet, maar zonder bitterheid. Hij was een goed mens. We verbaasden ons over elkaar. Hij vroeg: "Hoe doe je dat ... geloven? Geloven in God en een geestelijke wereld, in opstanding en eeuwig leven? Om over Kerk en sacrament nog maar te zwijgen". Ik kon alleen maar stamelen dat het mij gegeven was als innerlijke zekerheid, en vroeg hem op mijn beurt: "Hoe doe je dat ... niet geloven?" Ook atheïsme is tenslotte een geloof. Ten diepste in zinloosheid en onrechtvaardigheid. Zoals de filosoof en atheïst Sartre ooit eerlijk en consequent schreef: "La vie c'est l'absurdité ... het

leven is absurd". Hoe kun je geloven in absurditeit? Dat voel ik als een kerntaak van iedere bisschop, ja van de kerk überhaupt: voor mensen de weg banen naar God, met woord en sacrament, en door Hem ook naar elkaar. Soms kan er zoveel zijn dat de weg bij een mens naar God verspert: verworden Godsbeelden, fouten van anderen, soms helaas ook van de kerk. Fouten van jezelf. Charles de Foucault vertelt hoe hij met z'n twijfels en scepsis naar een priester ging om hem daarover eens flink te onderhouden. Maar de priester zei: "Belijd eerst maar eens je zonden". Charles de Foucault schrijft dan hoe hij dat deed en dat toen hij opstond de meeste van z'n vragen waren verdwenen.

Jij hebt, Jan, grote gaven van hoofd en hart om zo herder te zijn in deze tijd, en een lange ervaring in het begeleiden van jonge mensen. Het zal je allemaal van pas komen in je nieuwe ambt. Maar de kern blijft toch Gods geloof en Gods vertrouwen. Daarvoor heb je het woord van Maria als wapenspreuk gekozen: "Doe maar wat Hij u zeggen zal ..." Zij sprak het op de bruiloft van Kana uit mededogen. De Heer wilde zich nog niet met een teken openbaren – "Mijn tijd is nog niet gekomen", zei Hij – maar Maria negeerde het gewoon en zette met haar onbegrensd vertrouwen en haar liefde voor de mensen, zijn goddelijke kracht in werking. Dat wil ze ook doen in ons leven en onze tijd. Wij delen die bijzondere liefde voor Maria als Moeder van God en mensen, als Medeverlosseres, Middelaar en Voorspreekster. Het is een mooie dag om, zoals in Kana, haar ook vandaag te zeggen over Kerk en wereld: Moeder, zo velen hebben geen wijn meer ... ze hebben geen kracht meer, geen hoop, geen vreugde... Op haar voorspraak zal de Heer wonderen doen, ook in onze tijd. Moge zij je in je nieuwe ambt behoeden en bewaren. Amen. <

+ Mgr. dr. Jozef M. Punt
Bisschop van Bisdom Haarlem-Amsterdam

Kerk wij samen verbeeld

Het fraai gelegen dorp

De bedoeling van deze serie artikelen is aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel in de kerkelijke architectuur. We behandelen al menige kerk in binnen- en buitenland. Ook in ons eigen bisdom zijn interessante kerken: de uwe? Stuur ons gegevens. We kregen verhalen uit Schermerhorn waar een 'saaie' kerk boeiend werd heringericht.

Wie vanaf Alkmaar richting Hoorn via de E 25 Stompeloren gepasseerd heeft, komt langs het gemeentehuis van de gemeente Schermer. De Schermerpolder wordt afgesloten met een prachtige partij watermolens, waarna men na de brug plotseling op een strook oud land terecht komt. Dat oude land lijkt meer sloot dan land. Links heeft men dan het zicht op Schermerhorn. Het dorp is ontstaan in de noordelijke hoek van de in de 13e eeuw aangelegde omringdijk om dit gebied. In de 14e eeuw ontstond op een hoek land tussen Beemster en Schermer De Horne, het huidige Schermerhorn.

De naam van het dorpje Schermerhorn betekent: 'land (horn) aan het heldere (skir) meer.' Het hoort bij de Schermer-regio en nog niet bij de veel rijkere Beemster. In vroeger dagen was er een kleine Mariakapel in de buurtschap de Mijzen, tussen Ursem en Schermerhorn. Daar zijn bij Annahoeve aan de Vrouwenweg fundamenten gevonden van de uit de tiende eeuw (!) daterende oude Mariakapel. Graaf Albrechts vrouw bezocht die devoot. Helaas werd het heiligdom in 1745 afgebroken. In 1502 kreeg Schermerhorn zelf een kapel, dat een ouder kerkje ter hoogte van de molens richting Grootchermer verving. Na de droogmaking van de Schermer (1635) kwam er een verbinding met Alkmaar. Na de Tweede Wereldoorlog is het dorp ten zuiden van het Oosteinde uitgebreid.

Handwegwijzertjes

Antieke handwegwijzertjes leiden je het dorp binnen en daar staat dan de grote hervormde kerk. Ooit was die kerk nog schaatsmuseum, maar nu wordt er weer gebeden. Hij dateert uit de 17e eeuw, maar ziet er veel ouder uit: de bouwmeester heeft hem geheel in gotische stijl opgetrokken. De kerk verrees in 1634-35 naar ontwerp van Jan Jansz. Vijselaer. Hij bouwde een dreubeukige pseudobasilicale kerk met een vijfzijdig gesloten koor en een slanke ingebouwde toren met twee geledingen met balustrade en een achtzijdige naaldspits. In de toren hangen twee oude klokken, één van Assuerus Koster (1635) en één van Hemony uit 1653. Van binnen is de kerk gezegend met heel decoratief beschilderde gewelven. Vanuit de kleurige ramen kijkt Salomo u ook aan. Verder hangen verder nog twee 17e-eeuwse scheepsmodellen en een tiengebodenbord uit 1622.

In vroeger dagen trokken de meeste Schermerhornse katholieken naar Westbeemster waar een 'kathedraal' staat. In het vorige nummer van 'Samen Kerk' hebben

we die besproken. In 1920 werd in Schermerhorn een eigen parochie opgericht en ging men kerken in een verbouwde herberg, waar plaats was voor een kleine honderd mensen. Ruim veertig later werd Schermerhorn met enkele wijken uitgebreid en een nieuwe kerk hoorde daar bij. Hoewel de geldmiddelen beperkt waren, verrees er in de geplande nieuwbouwwijk aan de Oosterwiedestraat een flinke kerk: een grote vierkante ruimte opgetrokken uit grijze B-2 blokken. Hij is slechts enkele honderden meters verwijderd van de oude kerk aan het Oosteinde (waar zich nu een kapsalon heeft gevestigd). Op 2 mei 1964 werd de kerk, toegewijd aan Onze Lieve Vrouw Geboorte, in gebruik genomen. H. van Putten was de architect. Naast de kerkhal bouwde hij een heel originele uit betonnen schakels opgebouwde klokkentoren. De kerk leek modern, maar de inrichting was ouderwets. Er was een heel klein portaal en je viel bijna de kerk binnen. Overdwars stonden een heleboel lange banken. In de verte kon men een altaar met tabernakel ontwaren.

Van buiten naar binnen

Vele parochianen werden actief, hielpen mee nieuwe plannen te ontwerpen en zo kwam onder de inspirerende leiding van Pim van Dijk, die we al eerder in Den Helder ontmoetten, een geheel nieuwe kerk tot stand met gebruikmaking van de oude. Om te beginnen werd aan de buitenkant een uitnodigende entree gemaakt. Men passeert het Mariabeeld van de vroegere kerk, door ijverige misdienaars eerst afgedankt en begraven, maar ter gelegenheid van het huwelijk van een van hen 40 jaar

later weer opgegraven. Bij binnenkomst voelt men zich bijna omarmd door de ruimte. Langs het doopvont daal je in de kerkruimte af. Het altaar staat echt in het midden. Het woord kan via de ambo de hele kerk vullen. Een ideale ruimte om zinvol samen kerk zijn te vieren. Langs de muur een abstract reliëf van glazenier Eggen over Liduina van Schiedam, die we zien vallen. Aan de andere kant staat David afgebeeld met zijn harp. De bronzen kruiswegstaties komen uit Duitsland en zijn van de hand van Eginio Weinert die een atelier in Keulen heeft, dat ooit bezocht werd door Marc Chagall en later ook door paus Paulus II. Het tabernakel staat in een soort toren die lijkt op die buiten. In het schilderij 'dromen over 2000 heen' staat Moeder Theresa afgebeeld met vertegenwoordigers van alle volkeren der aarde. Parochianen werkten in 1997 met J. Hollenberg aan deze schildering.

Naast de kerken heeft Schermerhorn aan het Westeinde ook nog interes-

De O.L.V. Geboortekerk van buiten

Interieur met doopvont

sante gebouwen in de zakelijke expressionistische stijl. Op nummer 88 is de gereformeerde kerk uit 1923. Op 82 vindt u de voormalige Spaarbank en de café-feestzaal "'s Lands Welvaren" treft u op nummer 2. Zo kom ik vanzelf op het Mijzer festival, dat 's zomers plaatsvindt op de plek waar vroeger de eerder genoemde kapel stond. Onlangs vierde men samen met de christenen van de reformatie het 375-jarig bestaan van hun kerk. De moderne katholieke kerk in zijn geheel vernieuwde gedaante kan, hopelijk nog vele dagen, een goed actie- en bezinningscentrum zijn. <

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem

Gebruik is gemaakt van het boek uit 1995 van Hans Oling '75 jaar parochie Schermerhorn', van de brochure bij de heropening van de kerk op 26 oktober 2002 en de kerkengids van de ROBS-parochies uit 2010.

De Mariakapel in de Mijzen in 1726

18-eeuwse feestelijkheden op Pinksterdrie

Even iets minder. Voor een ander...

Vasten door dat taartje bij de koffie te laten staan. Of door een extra bezoekje af te leggen aan een zieke kennis of een pelgrimstocht te lopen. Een sobere maaltijd of vastendag houden... Er zijn talloze manieren waarop je persoonlijk, als groep, parochie of school kunt vasten. Vastenactie nodigt u uit te ontdekken dat vasten verrijkt. Ga de uitdaging aan en kies voor 'even minder'.

De campagne 'De Vastenactie van ...' laat zien dat iedereen op een eigentijdse, persoonlijke manier kan vasten. Door te vasten tonen we onze betrokkenheid bij grote, complexe mondiale uitdagingen als klimaatverandering, ongelijkheid en armoede. Door stil te staan bij onze eigen levensstijl verbinden we ons op een concrete manier met de leefomstandigheden van kansarme mensen in ontwikkelingslanden. Als we tijdelijk met minder genoegen nemen, kunnen we delen met anderen. Daarmee helpen we niet alleen een ander, we worden er ook zelf rijker van. *We geloven dat – door met anderen te delen – je zelf ook meer mens wordt.* Dat is de centrale boodschap van de campagne.

Leefbare steden

De campagne 2012 vormt de afsluiting van een driejarige cyclus met als thema *Behoud de schepping*. In 2010, het eerste jaar van deze cyclus, stonden de gevolgen van *klimaatverandering* voor boerengezinnen in Malawi centraal. In 2011 stond de campagne in het teken van *duurzaamheid* en van de bedreiging die mijnbouw en houtkap vormen voor de inheemse bevolking op het

Filippijnse eiland Mindoro. In 2012 is het afsluitende thema *stedelijke leefbaarheid*. Zorg voor de aarde en voor allen die daarop wonen, betekent ook: zorgen voor de miljoenen mensen die wereldwijd in steden wonen. Sinds 2008 woont meer dan de helft van de wereldbevolking in de stad. Bijna 3,5 miljard mensen leven op slechts 3% van het aardoppervlak. Extra zorg gaat vooral uit naar de meest kwetsbaren: mensen die naar de stad trokken op zoek naar een beter bestaan, maar nu in grote armoede in een sloppenwijk wonen. Het is een enorme uitdaging om steden ook voor hen leefbaar te houden of te maken. Toch biedt verstedelijking ook kansen, zegt de Verenigde Naties. In steden zijn armoede, onderwijsachterstanden en milieuproblemen vaak beter aan te pakken dan in versnipperde en uitgestrekte landelijke gebieden. Ook hebben vrouwen in de stad meer mogelijkheden om mee te doen aan het sociale en politieke leven. In de snel groeiende Ethiopische hoofdstad Addis Abeba helpt onze partnerorganisatie *Daughters of Charity* sloppenwijkbewoners bij het verbeteren van hun leefomstandigheden. Het werk van deze congregatie staat centraal in de vastentijd 2012.

Spiritualiteit, soberheid en solidariteit

De *Daughters of Charity* doen hun werk vanuit de kernwaarden die ook ons inspireren: spiritualiteit, soberheid en solidariteit. De christelijke spiritualiteit die we delen, inspireert ons hier en hen daar te kiezen voor solidariteit. Een voorbeeld hiervan zien we in de wijk Yeka in Addis Abeba. Veel bewoners van de wijk Yeka komen oorspronkelijk uit het zuiden van Ethiopië. Aanhoudende droogte dreef hen naar de stad. Helaas is de werkloosheid in Addis Abeba schrikbarend hoog en de armoede onvoorstelbaar groot. Veel wijkbewoners leven op de rand van de afgrond. De congregatie *Daughters of Charity*, een lokale ontwikkelingsorganisatie die nauw samenwerkt met de katholieke kerk en de lokale overheid, heeft een project gestart om de bewoners te helpen. De congregatie kiest daarbij voor een heldere strategie. Drie jaar lang werkt ze in één wijk, nu dus in Yeka. Daar zet de congregatie geen eigen

Vastenestafette

In de 40-dagentijd willen we in ons bisdom een nieuw initiatief lanceren. Om het saamhorigheidsgevoel van de regio's en parochies ten aanzien van de Vastenactie te vergroten is het plan om een Vastenestafette uit te voeren. De gedachte is dat 40 dagen lang steeds een andere parochie een Vastendag of -activiteit organiseert. Een vastenmaaltijd, een meditatie, lezing, concert, alles is mogelijk. Een symbolische fakkel en dagboek zullen van parochie op parochie worden doorgegeven om na 40 dagen tijdens Pasen in de H. Bavo-kathedraal te eindigen. Op een speciale weblog kan de fakkel gevolgd worden, kunt u uw activiteit aanmelden en kunnen ervaringen worden gedeeld. Deze weblog: >> <http://vastenestafette2012.blogspot.com> is inmiddels in de lucht. Bekijk hem eens!

projecten op, maar ze ondersteunt er vooral bestaande activiteiten en groepen. Na drie jaar voeren de wijkbewoners deze initiatieven zelfstandig verder uit en verplaatst de congregatie haar werk naar een volgende sloppenwijk. <

Evert Veldman

Missiesecretariaat bisdom Haarlem-Amsterdam

Dare2Go

In augustus 2011 zijn negen jonge meiden naar Ethiopië gereisd om daar de projecten van de Vastenactie te gaan bekijken. Deze enthousiastelingen, die door de stichting Dare2Go zijn begeleid, hebben een geweldige ervaring opgedaan waar ze in uw parochie of groep graag over komen vertellen. Uw Vastenactiviteit zou daar een uitstekende gelegenheid voor kunnen zijn. U kunt via het missiesecretariaat een afspraak maken. U kunt mailen naar >> missiesecretariaat@bisdomhaarlem-amsterdam.nl of bellen met 023 5112600. Let op: de beschikbaarheid is beperkt, dus meld u spoedig aan.

Pelgrimstocht

Van donderdag 29 maart tot en met zondag 1 april 2012 wordt in het Zuid-Limburgse landschap voor de tweede keer de Vastenactie Pelgrimstocht gelopen. U ontmoet andere wandelaars, wandelt over eeuwenoude bedevaartroutes en kunt deelnemen aan interessante middag- en avondprogramma's. Er is een korte route van 20 km en een langere route van 30 km per dag. De Pelgrimstocht is een sponsorloop, waarbij iedere deelnemer minimaal € 500,- aan sponsorgeld verzamelt voor het werk van Vastenactie in Ethiopië. Dit lijkt een hoog bedrag, maar u zult zien dat uw deelname door uw omgeving enthousiast wordt ontvangen! Daarnaast bedragen de deelnamekosten voor logies, eten en drinken € 300,- per deelnemer. Bent u geïnteresseerd? Op >> www.vastenactie.nl/pelgrimstocht vindt u alle informatie en kunt u zich inschrijven.

De dagen beginnen te lengen en over enkele weken gaan we vanaf Aswoensdag en de Veertigdagentijd weer uitzien naar Pasen. Misschien is dat wel kenmerkend voor ons als christenen: dat we leven tussen Kerstmis en Pasen.

door Eleonora Hoekstra-Ros

Kerkbalans is vorige maand gestart. In de parochie van **St. Urbanus te Ouderkerk aan de Amstel** komen vrijwilligers langs om de enveloppen met deelnameformulier op te halen voor de jaarlijkse Kerkbalans. Zij hopen dat niet alleen ouderen een bijdrage leveren aan de kerkbalans, maar zeker ook jongeren en jonge

gezinnen. Want de kerk is van blijvende waarde.

In het parochienieuws **Drieklank** van **Weesp-Muiden-Muiderberg** wordt aan de hand van foto's getoond waar een deel van het geld van de kerkbalans 2011 aan wordt besteed. Om wind en water tegen te houden in de **H. Nicolaaskerk te Muiden** is er 60 m2 leiwerk van het dak vervangen op het noordschild, inclusief de loden nok.

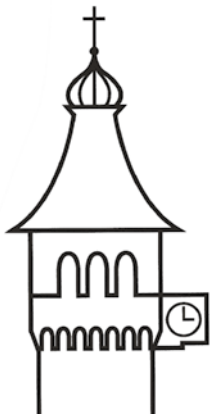

Voor bruidsparen die huwden in de periode 2008-2011 werd er door de regio Geestmerambacht een terugkomdag georganiseerd. Dit staat in het **Contactblad van de parochie H. Johannes de Doper te Schoorl**. De reünie begon met een familieviering. Bij de lunch kon er bijgepraat worden en er was voldoende tijd om de foto's te bekijken van de huwelijksdag. Tussen haakjes stond in de aankondiging dat deze dag niet geschikt

was voor kinderen en geadviseerd werd deze onder te brengen bij de oma's en opa's!

In het Vincentiusraam bij de doopvont van de **Sint Petrus' Banden parochie te Diemen** is de spreuk: *Dies Natalis* ingebrand. *Dies Natalis* betekent 'geboortedag' en verwijst naar de dag waarop een martelaar sterft en daardoor opnieuw geboren wordt in de hemel. Een geboortedag voor zowel de kinderen die gedoopt worden als voor de overledenen van de parochie. Het doopsel is een begin. Water is een van de elementen van leven. Door het doopsel word je opgenomen in de gemeenschap van de gelovigen. Ook voor de overledenen is het een *Dies Natalis*. Zij hebben geleefd naar het voorbeeld van Jezus. In hun leven hebben zij zijn Geest handen en voeten gegeven. Zij mogen het koninkrijk van God binnengaan. Bij het gedenkraam wordt een lessenaar geplaatst met een gedenkboek. Dit boek biedt de mogelijkheid om in woord of beeld de overledene te herinneren van wie een kruisje is opgehangen. Een bladzijde kan gevuld worden met een foto van de overledene, de rouwkaart, een gedicht of een verhaal ter nagedachtenis aan de overledene.

De mededelingenborden achter in de kerk van de **H. Cornelisparochie te Limmen** die bestemd zijn voor familieberichten worden veelvuldig gebruikt. Regelmatig worden kaarten met huwelijksaankondigingen, jubilea, overlijdensberichten en andere bijzondere feestelijke gebeurtenissen opgehangen. Zo kunnen parochianen elkaar bijstaan en tot steun zijn in zowel blijde als droevige momenten. Het parochiebestuur hecht waarde aan deze belangrijke berichten en wil die graag als gemeenschap met elkaar delen. Ook vakantiekaarten van kerken, kloosters, kapellen, bedevaartplaatsen zijn welkom. Het grote aantal kaarten vormt intussen een aardige collectie en laat zien dat de parochianen overal vandaan aan hun parochie denken.

Het **parochieboekje Communicatie** van de **Willibrordusparochie te Heiloo** meldt dat zij vier wandelingen gaan maken met een groep rondom het programma van spiritualiteit en geloofsverdieping van de gezamenlijke kerken van de regio HALE en RvK Castricum. Zij willen het jaar 2012 structuur geven. Er wordt vier keer precies dezelfde route gewandeld, maar telkens in een ander seizoen. Onderweg kunnen de verschillen in de natuur opgemerkt worden en kunnen zij elkaar opmerkzaam maken op gedachten

rondom verborgenheid, groei, verwachting, verval. Dat zijn woorden die je kunt verbinden met geloof en spiritualiteit.

Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de parochiekerk **Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming** -150 jaar bijeen in geloof- te **Vogelenzang** worden er jubileumpostzegels verkocht. Op de beeltenis staat een schilderij van Co Groskamp. Het enthousiasme over deze actie is zo groot dat er inmiddels meer dan 1800 vellen bijzondere postzegels zijn verkocht. De parochianen steunen met de aankoop hun parochiekerk en plakken tevens Vogelenzang op de kaart.

In het **Bonifatius Nieuws** schrijft het parochiebestuur in het parochieblad dat zij de jarigen in haar parochie geen felicitatiekaart meer zendt, ofschoon het parochiebestuur weet dat velen de ansichtkaarten als een collector's item hebben bewaard. De crisis treft ook de **Sint- Bonifatiuskerk te Zaandam**. Het is niet meer financieel verantwoord om verjaardagpost te verzenden. In het parochieblad zal voortaan regelmatig de namen van de jarigen vermeld worden. Verder wordt er in hetzelfde Bonifatius Nieuws een toepasselijk gedicht overgenomen uit het Purmerkerkblad : Blijf geloven

Blijf geloven

*Blijf geloven in een toekomst ook al lijkt de kans maar klein.
Blijf geloven in een wereld die jouw wereld ook kan zijn.
Blijf geloven in het leven in je denken en je doen.
Blijf geloven in oprechtheid en in normen van fatsoen.
Blijf geloven in de vrede in een simpel kort gebed.
Blijf geloven in de mens die zich voor jou heeft ingezet.
Blijf geloven in het wonder die jouw angsten overwint.
Blijf geloven in de onschuld en de glimlach van een kind.
Blijf geloven dat een ander Ook voor jou wat over heeft.
Blijf geloven in de liefde Alle dagen dat je leeft.
Blijf geloven in de waarde en het doel van je bestaan.
Blijf geloven dat de mensen eenmaal samen zullen gaan.*

Regionale samenwerking ter discussie in Edam

Op 19 november jl. vond er in de H. Nicolaaskerk van Edam een discussiemiddag plaats onder de titel "Regionalisering versus revitalisering". Wat zijn de kansen en uitdagingen van de regionale samenwerking? Voor veel parochiegemeenschappen is het een onvermijdelijk scenario omdat er steeds minder mensen overblijven die als vrijwilliger de parochie kunnen dragen: samenwerking met andere parochies, delen van priesters, met als angstwekkend vooruitzicht voor velen: beëindiging van de diensten in de plaatselijke kerk. Op die manier kan de lokale revitalisering, dat wil zeggen: het stimuleren van actieve betrokkenheid van parochianen bij hun eigen parochie, in gevaar komen.

Pastoor Petros S. Berga, voorzitter van het regionaal overleg "de Dammen" (Edam, Volendam en Monnickendam) leidde het onderwerp in. Hij bepleitte een evenwicht tussen de twee processen, regionalisering en revitalisering. Door beide krachten goed in de gaten te houden zou het mogelijk moeten zijn regionale samenwerking aan te gaan met voldoende aandacht voor een actieve lokale parochiegemeenschap. De regionale samenwerking kan bestuurlijke belasting wegnemen van de lokale parochies en zo hun vitaliteit juist bevorderen.

Priester Matthieu Wagemaker gaf de hoofdlezing van de middag. Hij refereerde aan het beleidsplan "Nieuwe tijden, nieuwe wegen" dat het bisdom in 2004 publiceerde. Daarin wordt een strategie uitgezet waarin zaken als verdieping van het geloof, meer vertrouwen uitstralen als geloofsgemeenschap en samenwerking met aandacht voor talenten van mensen, besproken worden. In een zeer inspirerend betoog, dat veel indruk maakte op het publiek, liep hij de volgende punten langs:

- Denk in mensen: waar ben je goed in, wat motiveert je en hoe zorg je ervoor dat talenten en motivaties de ruimte krijgen die nodig is om de kerk op te bouwen. Door regionaal te denken kun je talenten beter inzetten en samenbrengen. Je geeft je pastores ook de kans en de ruimte om meer op hun talenten in te zetten.
- Denk in kansen: de kerkgemeenschap leeft als mensen het gevoel hebben: hier gebeurt iets! Het verleden is niet de norm. Ondernemingszin spreekt aan en dat trekt ook weer nieuwe mensen.
- Denk van buiten naar binnen: hoe kijken mensen naar ons? Wat zien ze van ons? De samenleving is veranderd.

Mensen leven nu met dynamische relaties: soms ben je sterk betrokken (bijvoorbeeld als je wilt gaan trouwen of een kind wilt laten dopen) en daarna wat minder. Sociale media zijn een praktisch instrument dat je kunt gebruiken om je opgebouwde contacten interactief te maken.

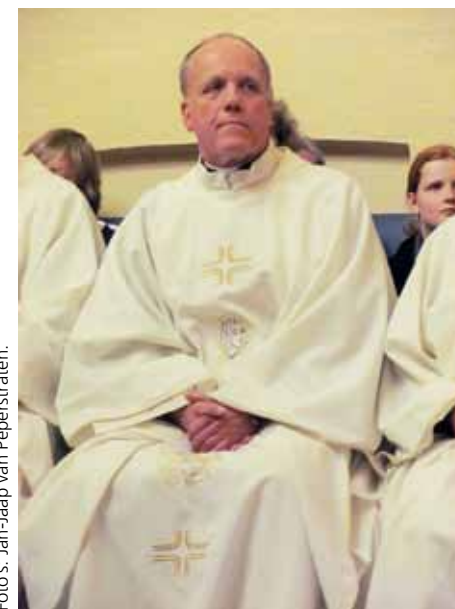
Mevr. Ina van de Bunt en mevr. Margot de Zeeuw gaven als coreferenten commentaar bij de lezing van Wagemaker en beantwoordden daarna vragen uit het publiek. Mevr. Van de Bunt sprak vanuit haar ervaring bij het missiesecretariaat van het aartsbisdom Utrecht. Zij was uitgesproken positief over regionale samenwerking en zag vele kansen. Mevr. de Zeeuw legde een parallel met samenwerking tussen bedrijven. Ook dat gebeurt vanuit de eigen kracht. Toch bleek voor de meeste parochianen de regio-samenwerking een nogal abstract proces. Zij hopen op voortzetting van hun lokale geloofsgemeenschap met vieringen in de eigen kerk. De hoop is dat de regionale samenwerking dat mogelijk maakt, in plaats van tegenwerkt. Is het een dilemma of een kans? De discussiemiddag voedde de hoop dat een evenwicht mogelijk is. <

Nico van Straalen

Foto's: Peter Vreeswijk

De Tiltenberg heeft een nieuwe rector

Foto's: Jan-Jaap van Peperstraten.

Mgr. Punt heeft op maandag 2 januari 2012 de nieuwe rector van De Tiltenberg, drs. G.H.B. Bruggink, geïnstalleerd tijdens een plechtige Eucharistieviering in de kapel van het seminarie. Tijdens deze viering sprak de nieuwe rector de geloofsbelijdenis uit en legde hij de eed van trouw af waarmee hij formeel zijn ambt aanvaardde. Na afloop was er gelegenheid rector Bruggink, die per 1 januari is benoemd, te feliciteren. <

Mgr. Eijk wordt kardinaal

Op 6 januari heeft de paus de 22 namen bekendgemaakt van de kardinalen die tijdens de consistorie van 18 en 19 februari 2012 zullen worden gecreëerd. Ook mgr. Eijk, aartsbisschop van Bisdom Utrecht, valt deze eer te beurt. De Nederlandse Bisschoppenconferentie zegt in een communiqué: "De Nederlandse Bisschoppenconferentie neemt verheugd en met dankbaarheid kennis van de benoeming van mgr. Eijk. De bisschoppen feliciteren mgr. Eijk van harte. Zij bidden voor Gods zegen en wensen hem veel kracht bij de nieuwe verantwoordelijkheden die deze benoeming met zich meebrengt."

Mgr. Eijk (58) is van 1999 tot 2007 bisschop van Groningen-Leeuwarden en sinds 26 januari 2008 aartsbisschop van Utrecht. Sinds juni van 2011 is mgr. Eijk voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie. <

Als de hemel de aarde raakt!

“Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel”

Kent u de Zweedse film *As it is in heaven – Så som i himmel* – Zoals in de hemel? Het is een geweldige film! Het verhaal gaat over een beroemde, overwerkte dirigent, die om tot rust te komen anoniem terugkeert naar zijn geboortedorp. Hij wordt er gevraagd om het kerkkoor te gaan leiden. De komst van deze ‘vreemdeling’ veroorzaakt veel onrust in de afgesloten dorps-gemeenschap. Daarnaast komen tal van andere problemen in de film aan bod, zoals huiselijk geweld, hoe ga je met gehandicapten om? Wat is eigenlijk zonde? Mag je elkaar veroordelen als iemand anders is dan gebruikelijk? Gaat ware liefde niet boven alle door ons gehanteerde normen uit? Hoe kun je als groep wat bereiken? In je eentje ben je misschien zwak, maar samen ben je sterk! En tenslotte heel indrukwekkend: de dood bestaat niet...als mensen voor elkaar als engelen zijn. Het zijn de woorden van het meisje Lena, die ze zegt tegen Daniel, de dirigent, wanneer zij op de muur van de oude dorpsschool engelen geschilderd ziet. Lena ziet bij verschillende mensen, die zich ontwikkelen en zich openstellen voor anderen, vleugels verschijnen. Het is dan alsof de hemel de aarde raakt, meent zij.

Daarmee kom ik uit bij de titel van de film en bij de bede uit het Onze Vader: uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. Maar wat betekenen die woorden eigenlijk? In de versie van het Onze Vader in het evangelie naar Lucas komen deze woorden niet voor (Lucas 11,2-4). Je vindt ze wel in de versie volgens Mattheus (6,9-15). Mogelijk zijn deze woorden een toevoeging door de christelijke gemeenschap(en) waarvoor Mattheus zijn evangelie op schrift stelde. In feite is het een commentaar op de eerdere woorden “uw Rijk kome”. “Het is in zekere zin enkel de herhaling ervan,” schreef in de vijfde eeuw kerkvader Augustinus al.

Welbehagen

Deze bede zou je kunnen opvatten alsof je erom bidt dat Gods wil zowel in de hemel als op de aarde moge gebeuren. Dat zou niet nieuw zijn. In de tijd van de kerkvaders – tussen de tweede en zesde eeuw dus – begreep men dit vers inderdaad zo. Maar wat voor zin heeft het om te bidden dat Gods wil in de hemel zou gebeuren? Dat spreekt toch voor zich? De theologen losten dat in die tijd op doordat ze aarde en hemel op de mens betrokken. Het lichaam van de mens hoorde volgens hen bij de aarde en zijn geest bij de hemel. De hele Middeleeuwen staan nog onder invloed van deze dualistische interpretatie. Je komt dan echter ook de formulering tegen: “uw wil geschiede in de hemel en op aarde”. Hadden de kerkvaders gelijk? Of de theologen in de Middeleeuwen? Doen ze allebei wel recht aan de woorden van Mattheus? Als gelovige jood bedoelde Mattheus met de hemel de woonplaats van God, zeg maar: het goddelijk milieu. De oorspronkelijke betekenis van dit vers mag je dus verstaan als: Abba, zoals uw wil gebeurt in uw voltooid hemelrijk, zo moge hij ook hier op aarde gebeuren in dit “Godsrijk midden onder ons,” dat maar zo groot is als een mosterdzaadje!

Gabrielle zingt zich vrij!

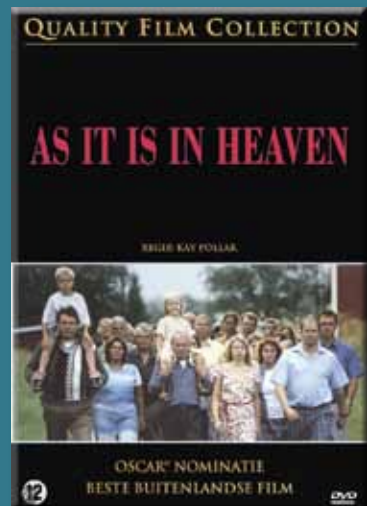
Nu zijn er mensen, die moeite hebben met de bede “uw wil geschiede...”. Voor mij klinkt dat allemaal zo onderdanig, zeggen ze. Je hebt toch ook een eigen wil? Weer anderen vragen: maar hoe weet ik nu wat Gods wil is? Wanneer Mattheus het woordje “wil” gebruikt, bedoelt hij wat anders en veel meer dan wat wij onder dat woord verstaan in onze taal. Gods wil is zijn “welbehagen”, dat wat God van oudsher beoogt en wat hem verheugt als het gerealiseerd wordt. Daarom schrijft de Duitse theoloog Romano Guardini (1885-1968) ook: Gods wil is dat wat Hij op heilige wijze voorheeft met de wereld en met ons. Anders gezegd bedoelt Guardini ons duidelijk te maken: Abba, Vader God, uw instelling ten opzichte van de mensen en van heel de schepping moge ook onze grondhouding zijn! Of zoals ik elders las: Als je deze bede bidt, dan vraag je als mens om vrij te mogen zijn. Op het eerste gezicht klinkt dat niet zo, maar dat is het wel. Je aan God binden betekent je aan zijn orde binden (tegen alle wanorde in onze wereld in) en dat betekent je aan zijn vrijheid binden, die Hij – God aan alle mensen gegeven heeft.

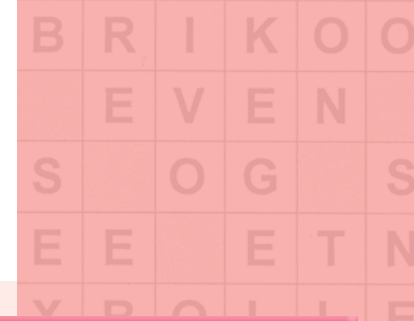
Gods wil ten aanzien van mij of jou betekent niet dat Hij allang bepaald heeft wat ik wel of niet moet doen en laten. Dat is een deterministische misvatting. Je bent niet zonder je eigen persoon door God voorbestemd voor dit of dat. Hierbij denk ik aan Willem. Hij zat op het grootse-

minarie en besloot te vertrekken. Als priester word ik niet gelukkig, stelde hij vast. “Ja maar Willem,” zei de seminarieleiding tegen hem, “Je moet niet doen wat jij wilt, maar wat God wil.” Willem ging toch. Het was een goede beslissing, want zo te zien is hij heel gelukkig geworden.

Maar Jezus dan? Zei die niet in de Hof van Olijven: “Abba, vader, laat deze beker aan mij voorbijgaan, maar niet mijn wil maar uw wil geschiede?” Het is toch Gods wil dat Jezus zich liet slachtofferen? Ook dat is een misverstand. God is geen onmenselijke, laat staan niet-goddelijke vader. Hij riep Jezus om Zijn woord waar te maken. En dat deed de rabbi van Nazareth tijdens zijn korte leven lang en hoe! In zijn laatste, gevaarlijke uren had Jezus kunnen besluiten om de benen te nemen, zoals zijn leerlingen deden. Maar hij deed het niet. Hij bleef in alle vrijheid trouw aan Gods eigen droom van vrede en gerechtigheid vanuit de hemel voor de aarde. Met alle consequenties van dien: de kruisdood. God liet het er echter niet bijzitten en deed zijn Zoon op de derde dag opstaan uit de dood. Wanneer wij deze bede uit het Onze Vader bidden, worden wij uitgedaagd om als engelen van alzo hoge te zijn voor wie wij op onze levensweg ontmoeten. Om de hemel de aarde te laten raken. Heeft Lena gelijk? Ga de film maar bekijken! <

Ko Schuurmans

**UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG**

sinds 1966 een vertrouwd gezicht voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Cliostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de BGNU uitvaartverzekeringen

Adverteren in SamenKerk of in de Naamlijst van Bisdom Haarlem?

ACTA
UITGEVERSORGANISATIE

0475 - 463 465
www.actauitgevers.nl

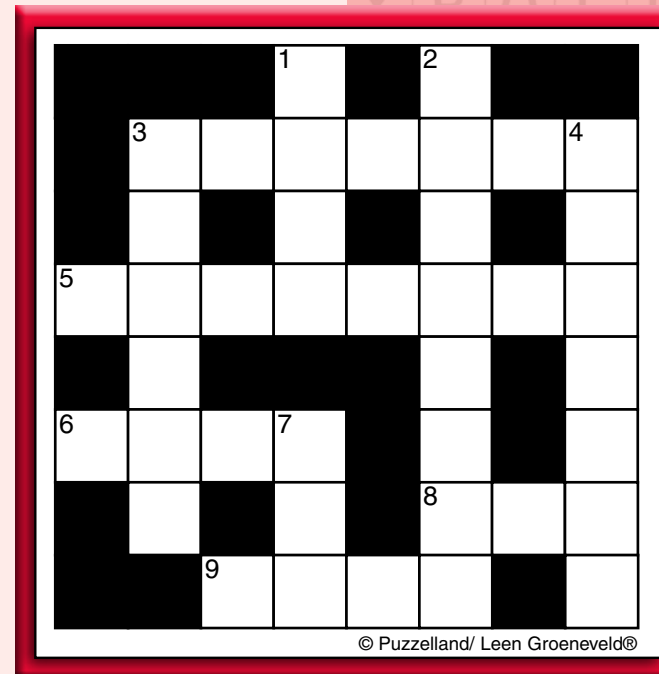
'n beetje crypto

Horizontaal

3. Geestelijke die de maaltijd eer aandeed (7); **5.** Bij afzondering blijft de warmte binnen (8); **6.** Groep meezingers in de kerk (4); **8.** Groente die in de kerk wordt gewaardeerd (3); **9.** Mooie Franse stad (volgens de Britten) (4).

Verticaal

1. Vreemde nota voor Clinton (4); **2.** Tabletje dat een rechercheur ouder maakt (8); **3.** Net een insect van een geestelijke (6); **4.** Extra venijnige fooi (7); **7.** Hiermee komt men van haar af (3).

© Puzzelland/ Leen Groeneveld®

PRONK BOUWT MET MEERWAARDE

PRONK BOUWBEDRIJF BV
nieuwbouw
verbouw
restauratie
onderhoud

PRONK LEIDERS BV
leidekwerk
lood-, koper- en zinkwerk
aanbrengen van ladder- en klimhaken

Machinestraat 2,
Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 391374
Fax (0226) 392032
E-mail: info@pronkbouw.nl
Website: www.pronkbouw.nl

PAULUS reizen

Paulus Reizen organiseert groepsreizen naar bijzondere plaatsen in de christelijke wereld, zoals Rome, Assisi, Lourdes, Santiago en Israël.

U verblijft in goede hotels en reist onder deskundige reisleiding

Ook indien u met uw eigen gezelschap een groepsreis wilt maken, bent u bij Paulus Reizen aan het goede adres. Neem u vrijblijvend contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

www.paulusreizen.nl
024 - 381 81 98

Bouwadvies Groot Holland

Zelfstandig onderdeel van de Monumentenwacht Noord-Holland. Wij zijn gespecialiseerd in:

- Aan- en verkoopkeuringen
- Meerjaren onderhoudsplannen
- Adviezen over vergunningen en subsidies
- Kostenramingen en begrotingen
- Begeleiding, toezicht en opleveringskeuringen
- Bestekken en werkomschrijvingen

T: 075 6474586 F: 075 6474593
info@bouwadviesgroot-holland.nl

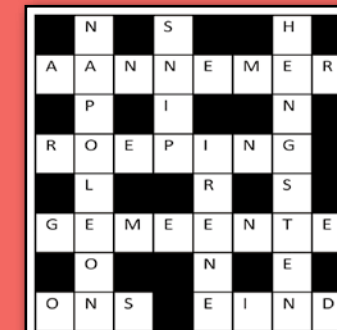
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 379, 1520 AJ Wormerveer

De winnaars van de cryptogram maand oktober 2011

C.M. Borsboom, Kortenhoeve, J.A. Adrichem, Heemskerk en mevr. A.C. van Veen, Alkmaar. Namens de redactie van harte gefeliciteerd en uw prijs wordt toegestuurd.

Oplossing opsturen naar het redactiesecretariaat Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Oplossing november 2011

Het bisdom Haarlem-Amsterdam is rijk aan migranten. Deze migranten geven kleur en dynamiek aan de katholieke kerk in zijn huidige vorm. Het missiesecretariaat wil in een serie interviews enkele van deze migrantengemeenschappen aan u voorstellen.

Deze maand: Paróquia ALM de Nossa Senhora de Fatima

Voor wie: Portugeestaligen: met name Brazilianen, Portugezen en Kaapverdianen
 Waar: Jacob Catskade 11, Amsterdam
 Sinds: de eerste viering vond plaats in 1964 voor de eerste Portugese gastarbeiders die werkten bij KLM en Bruynzeel.
 Gemeenschap: iedere zondag wordt de eucharistieviering bezocht door ruim 200 mensen

“Ik ben hier meer nodig dan in Brazilië”. Het zijn opvallende woorden van de voorganger van de Portugeestalige parochie in Amsterdam. Als missionaris van de congregatie van Mill Hill heeft de in Zwaag geboren Jacques Hetsen een rijke ervaring in pastoraal werk in het buitenland.

Hij heeft zeven jaar in Oeganda gewerkt en elf jaar in Brazilië. Hij leerde culturen te begrijpen door te luisteren naar lokale geloofsopvattingen. “De mensen die ik in mijn jaren in het buitenland ontmoette,

hadden echter gemeen dat ze gelovige mensen waren, ook als hun opvattingen ver uiteen lagen met die van mij.” Hier in Nederland, waar hij sinds vijf jaar de voorganger van de Portugeestalige parochie is, wordt hij steeds vaker geconfronteerd met mensen die geen enkel geloof aanhangen. Dit vraagt een totaal andere wijze van pastoraal aanwezig zijn. “Wanneer bijvoorbeeld een niet-gelovige Nederlander wil trouwen met een gelovige Braziliaanse, zie ik het als een uitdaging om hen te helpen zoeken naar antwoorden op geloofsvragen. Wonderlijk te beseffen dat juist dat de oorspronkelijke opdracht van de missionarissen was die naar het buitenland gingen. Hier gebeurt het.”

De naam van de parochie verwijst naar de verschijning van Maria in het Portugese stadje Fatima. Daar is de Heilige Maagd in 1917 zes keer verschenen aan een groepje herderskinderen. De ervaring van contact en persoonlijke nabijheid die deze kinderen hadden,

zie je terug in het devotionele karakter van de parochie. Naast het altaar van de kleine kerk aan de Jacob Catskade staan twee Mariabeelden: een met een blanke en een met een donkere teint. Het gaat er niet om te beweren dat Maria een donkere huid had, maar het gaat er om het moederlijke karakter van Maria voor alle volken uit te drukken.

Misschien heeft de verering van Maria ook wel iets te maken met de status van vreemdeling zijn. Ontheemd van het vaderland zoek je een moederfiguur. In de kerk kun je in je eigen taal en cultuur God en mensen ontmoeten. Mensen kiezen er bewust voor om soms flinke afstanden te reizen om hier te komen. Uit onderzoek blijkt dat een wekelijkse ontmoeting met land-, lot- en geloofsgenoten zorgt voor een betere integratie. Ach, hebben we niet allemaal die wekelijkse ontmoeting nodig? <

Evert Veldman, missiesecretariaat

> 1. Gregoriaanse meditatie

Gregoriana, een gregoriaans mannenkwartet, en Virga, een gregoriaans vrouwen trio, beide o.l.v. Geert Maessen, verzorgen een “Gregoriaanse Meditatie”, een meditatief concert met gregoriaans, gebaseerd op de oudste schriftelijke bronnen en geïnspireerd door oosterse recitatietradities.

17 maart 2012: Virga;
 21 april 2012: Gregoriana;
 19 mei 2012: Gregoriana;
 16 juni 2012: Virga.

Plaats: Obrechtkerk, Jacob Obrechtstraat 30, Amsterdam (bij Concertgebouw). Aanvang: 17.00 uur. Toegang: vrijwillige bijdrage.

Info: >> www.gregoriana.nl ;
 >> www.youtube.com/lelalilu ;
 >> r.lof@chello.nl ;
 telefoon 035 6422606. >

> 2. Bavopenning

Mgr. Punt heeft op 1 december aan drs. A.W. Leeman de Bavopenning uitgereikt. Deze ontving de onderscheiding bij gelegenheid van zijn afscheid als voorzitter van de Stichting Vrouwe van alle Volkeren. De bisschop memoreerde zijn inzet voor de kerk in het bisdom Haarlem-Amsterdam, onder andere voor de Priesterzaterdag op de eerste zaterdag van de maand in Heiloo, alsmede voor de Stichting Bedevaarten Nederlandse Heiligdommen. De classicus Leeman, woonachtig in Limmen, heeft daarnaast als vrijwilliger jarenlang studenten van de Tiltenberg begeleid bij hun vererving van de Griekse en Latijnse taal. >

Uit de kroniek en de agenda

- 2 januari: de bisschop was in Vogelenzang waar tijdens de maandelijkse Willibrorddag de nieuwe rector, drs. G. Bruggink, werd geïnstalleerd.
- 6 januari: de bisschop had een ontmoeting met dr. Antoine Bodar.
- 9 januari: de bisschop voerde pastorale gesprekken met enkele misbruikslachtoffers.
- 10 januari: bisschop en beide hulpbisschoppen namen deel aan de vergadering van Bisschoppenconferentie in Utrecht.
- 11 januari: de bisschop voerde overleg met de bestuursleden van de Zusters van het Mensgeworden Woord.
- 12 januari: in zijn hoedanigheid van legerbisschop was mgr. Punt in Oirschot, waar afscheid werd genomen van drs. Jan van Lieverloo als hoofdkrijgsmachtaalmoezenier en zijn opvolger werd geïnstalleerd: Jules Post, diaken van ons bisdom.
- 13 januari: de bisschop leidde een ontmoeting van de BCMO (Bisschoppelijke Commissie voor Missie en Ontwikkeling) met een delegatie van de Konferentie van Nederlandse Religieuzen. 's Middags was de bisschop in Heiloo bij een priesterbijeenkomst rond de thematiek van het seksueel misbruik.
- 15 januari: in Hengelo vierde de bisschop de Eucharistie ter gedachtenis aan de Zalige Paus Johannes Paulus II.
- 18 januari: de bisschop overlegt in Utrecht met de Permanente Raad.
- 19 januari: bisschop en hulpbisschop ontvingen in de stafvergadering de dekens; 's middags overlegde de bisschop met het bestuur van Sint Eloy, Beverwijk.
- 20 januari: de vicaris van het Opus Dei in Nederland, mgr. Christiaan van der Ploeg, stelde aan de bisschop een nieuwe priester voor: Enrique Alonso de Velasco, die in Amsterdam gaat werken. 's Middags was er priesteraad.
- 21 januari: de bisschop bezocht de impulsdag catechese in Heiloo.
- 24 januari: de bisschop bezocht in Valkenburg zr. Otgera, zijn huishoudster in de tijd dat hij kapelaan was in Beek (L), bij gelegenheid van haar honderdste verjaardag.
- 25 januari: de bisschop ontving Cidse, de Internationale Katholieke Missie- en Ontwikkelingorganisatie, die in Den Haag bijeenkwam met de Ghanese curiekardinaal Peter Turckson Appiah.
- 26 januari: de bisschop en de hulpbisschoppen zijn in Breda, waar mgr. dr. J. Liessen bezit neemt van de Bisschopszetel.

Paaskaarsen

Levensboom Gevlochten Kruis Ark van Noach PX Christus

- Paaskaarsen
- Huispaaskaarsen
- Altaarpaarsen
- Huwelijkskaarsen
- Doopkaarsen
- Noveenkaarsen
- Devotiekaarsen
- Devotielichten
- Godslampolie
- Miswijn
- Hosties
- Wierook/Briketten
- Kandelaars
- Geschenkartikelen
- Banieren

Bestel nu uw Paaskaars!
 Keuze uit 4 prachtige reliëfs
 Maak uw keuze aan ons kenbaar voor **1 maart 2012**
 In dat geval beschikt u op tijd over uw Paaskaarsen.

PASEN
8 & 9 april
2012

Kaarsenfabriek PAPÔT en VAN MOORSEL b.v.
 Nieuwenhuizenweg 15 - 2314 XP LEIDEN (Industrieterrein Roomburg)
 Tel. 071 - 301 02 84 / 301 02 25 - Fax 071 - 301 23 03
 E-mail info@papot.nl - Internet www.papot.nl

Jaar van het Geloof: 11 oktober 2012 tot en met 24 november 2013

Oproep om kostbare gave van het geloof (opnieuw) te ontdekken en te delen met anderen

Paus Benedictus XVI heeft een speciaal "Jaar van het Geloof" aangekondigd. Het begint op 11 oktober 2012, op de 50ste verjaardag van de opening van het Tweede Vaticaans Concilie. Op die datum is het ook 20 jaar geleden dat de *Katechismus van de katholieke Kerk* werd gepubliceerd. Het Jaar van het Geloof wordt afgesloten op 24 november 2013, op het Hoogfeest van Christus Koning van het Heelal.

Wat is het Tweede Vaticaans Concilie?

Dit was een kerkvergadering van de paus en alle bisschoppen ter wereld, ook wel bekend onder de naam Vaticanum II. Deze bijeenkomst werd gehouden van 1962-1965 (enkele maanden per jaar) in Rome. De besluiten op het Concilie zijn in een tiental documenten opgeschreven en werken nog steeds door in onze huidige Kerk.

Gave van het geloof

Wat wil de paus met dit Jaar van het Geloof? Hij schrijft daarover aan alle gelovigen in zijn Apostolische Brief *Porta Fidei*. Hij ervaart sinds het begin van zijn pontificaat "de noodzaak de weg van het geloof te herontdekken om steeds beter de vreugde en het nieuwe enthousiasme te belichten van de ontmoeting met Christus". Het Jaar van het Geloof is een oproep aan ons allemaal om de kostbare gave van het geloof (opnieuw) te ontdekken en te delen met anderen. Niet voor niets heeft de paus dit Jaar van het Geloof afgekondigd tijdens het congres van nieuwe evangelisatie afgelopen oktober in Rome.

Uit de Apostolische Brief Porta Fidei:

Wij kunnen niet aanvaarden dat het zout smakeloos wordt en men het licht verborgen houdt. Zoals de Samaritaanse, kan ook de mens van vandaag opnieuw de behoefte voelen naar de put te gaan, om er naar Jezus te luisteren die uitnodigt in Hem te geloven en aan Zijn bron, waaruit levend water opborrelt, te putten. Wij moeten opnieuw de smaak vinden van het Brood des levens, dat gegeven wordt tot ondersteuning van iedereen die Zijn leerling is. Jezus' leer klinkt namelijk op onze dagen met nog dezelfde kracht: "Werkt niet voor het voedsel dat vergaat, maar voor het voedsel dat blijft om eeuwig te leven" (Joh. 6, 27). De vraag die iedereen stelde die Hem hoorde, is ook dezelfde voor ons vandaag: "Welke werken moeten wij voor God verrichten?" (Joh. 6, 28). Wij kennen Jezus' antwoord: "Dit is het werk dat God van u vraagt: te geloven in Degene, die Hij gezond heeft" (Joh. 6, 29). Geloven in Jezus Christus is dus de weg om het heil definitief te bereiken (*Porta Fidei*, 3). Gelovigen, zo beweert de heilige Augustinus, worden sterker door te geloven (*Porta Fidei*, 7). Geloven is het besluit nemen met de Heer te zijn om met Hem te leven (*Porta Fidei*, 10). Het Jaar van het Geloof zal ook een gunstige gelegenheid zijn om intenser van de naastenliefde te getuigen (*Porta Fidei*, 14).

De paus roept op om in dit Jaar van het Geloof ook speciaal aandacht te besteden aan het Tweede Vaticaans Concilie en te groeien in een juist begrip van wat er op deze kerkvergadering naar voren is gekomen. Ook roept hij op om de *Katechismus van de katholieke Kerk* (weer) te bestuderen en waar nodig meer toegankelijk te maken.

Pastorale aanbevelingen

Daarbij zijn er onlangs ook pastorale aanbevelingen voor het Jaar van het Geloof gepubliceerd, met als doel om het Jaar van het Geloof handen en voeten te geven. De aanbevelingen zijn uitgesplitst naar aanbevelingen voor de gehele kerk, de bisschoppenconferenties, de bisdommen en de parochies. In een volgend nummer van *Samen Kerk* besteden we aandacht aan deze aanbevelingen.

Een eerste aanbeveling voor alle gelovigen is in elk geval om de Brief *Porta Fidei* aandachtig te lezen en over de inhoud te mediteren! Leest u mee? De brief is te vinden via >> www.rkdocumenten.nl of >> www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl (onder Afdelingen, 'Catechese'). <

Verslag Impulsdag Geloofsopbouw

Mgr. Punt: Durf God te zien in zijn concreetheid!

Op zaterdag 21 januari jl. kwamen ruim 80 vrijwilligers en pastorale krachten bij elkaar in het Julianaklooster te Heiloo voor de Impulsdag Geloofsopbouw. Drie jaar lang werd deze dag jaarlijks gehouden in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam (toen nog de Impulsdag Catechese en Jongeren geheten). Nu organiseerden de afdelingen Jongerenpastoraat, Catechese en Huwelijk & Gezin deze dag voor het eerst gezamenlijk onder de naam Impulsdag Geloofsopbouw.

Vanaf het begin van de dag was het enthousiasme merkbaar en voelbaar. Santa Jaddoe, catechiste in Amsterdam, vertelde aan het begin van de dag over haar overgang van het hindoeïsme naar het katholieke geloof. Ze getuigde: "Ik heb God gevonden, maar Hij heeft ook mij gevonden".

Enthousiasme

Mgr. Punt sprak over het enthousiasme tijdens zijn inleidend woord: "We moeten

proberen zelf enthousiast te zijn, anders kunnen we niets overbrengen van de verlossing en redding van het christelijke geloof". Tot hilariteit van de aanwezigen gaf hij het voorbeeld van Franciscus, die zo enthousiast was voor God, dat hij preekte voor de dieren - het moest er uit! - en voor notabelen danste, omdat hij niet wist hoe hij het met woorden moest uitdrukken. Vervolgens sprak mgr. Punt over obstakels, die dit enthousiasme kunnen belemmeren: verkeerde godsbeelden, fouten van anderen, de Kerk en fouten van jezelf. Net zoals het lichaam af en toe een wasbeurt nodig heeft, heeft onze ziel dat ook. Daarnaast riep de bisschop op stilte en gebed in je leven een plek te geven. Anders is de kans groot dat je geloof aan de buitenkant

blijft. En tenslotte benadrukte hij dat, wil het enthousiasme groeien in ons leven, het belangrijk is om Gods handelen concreet te zien in je eigen leven en de wereld. In de kleine dingen van het leven is God aan het werk. Anders blijft God theorie.

Nieuw eerste communieproject

Tijdens één van de workshops presenteerde Bep Willers van bisdom Rotterdam een nieuw eerste communieproject *Blijf dit doen*. Dit project is in dezelfde stijl geschreven als het inmiddels veel gebruikte vormselproject *In vuur en vlam*. Het kan besteld worden via www.adveniat.nl In een volgend nummer van *Samen Kerk* volgt een bespreking. <

Voorjaarsactiviteit Jongerenplatform 12 februari

schaatsen en uitreiking WJD verslagboek

De voorjaarsactiviteit georganiseerd door het Jongerenplatform komt er aan! Een perfecte gelegenheid voor jongeren om elkaar in het nieuwe jaar weer te ontmoeten. Zondag twaalf februari a.s. worden de ijzers ondergebonden voor een bezoek aan de Jaap Eden Ijsbaan in Amsterdam. Voor alle jongeren en begeleiders die de reis naar de Wereldjongerendagen Madrid hebben meegemaakt, krijgt deze ontmoeting nog een extra feestelijk tintje: het langverwachte kleurrijke verslagboek van de WJD wordt deze dag uitgereikt!

Alle jongeren van bisdom Haarlem-Amsterdam zijn 12 februari van harte welkom. Er wordt verzameld om 12:30 uur aan de Radioweg 64 in Amsterdam(-Oost). De kosten voor het schaatsen bedragen € 5,10 op vertoon van identiteitskaart en school-/collegekaart. Wie geen eigen schaatsen bezit, kan deze tegen een beperkt bedrag bij de ijsbaan huren. Omdat de Jaap Eden Ijsbaan een openluchtschaatsbaan is, is er een alternatief slechtweer programma voorbereid. De ontmoetingsplek blijft in dat geval de Radioweg 64. Houd voor meer informatie de website www.jongbisdomhaarlem.nl en de Facebook-pagina (meetmeaftermadrid) in de gaten!

Hoe opgeven?

Dit kan via de website van het jongerenpastoraat en/of Facebook ofwel door een mailtje te sturen naar info@jongbisdomhaarlem.nl.

Nieuwe website WJD Rio!

De Wereldjongerendagen (WJD) Madrid liggen nog helemaal vers in het geheugen, toch worden er al druk plannen gesmeed om mogelijk te maken dat Nederlandse jongeren de volgende WJD in Brazilië (augustus 2013) kunnen bezoeken. In Rio de Janeiro zijn de voorbereidingen reeds in volle gang. Zo werd recentelijk de uitbundige, veelkleurige website gelanceerd die deze jongerenontmoeting met de paus digitaal zal ondersteunen. www.rio2013.com

Jongerenweekend naar Kloosters en Abdijen

Kom jij in het weekend van 24 tot en met 26 februari 2012 naar het Julianaklooster in Heiloo? Deze dagen ben je te gast in dit moderne kloostergebouw, waar je een afwisselend programma kunt verwachten. Dit weekend is bedoeld voor jongeren van 17 tot 25 jaar die nieuwsgierig zijn en welens willen weten wat monniken en zusters meemaken.

Op het programma staan in ieder geval een paar wandelingen over eeuwenoude paden, duinen, strand en langs de zee en natuurlijk inspiratie door de verschillende kloosters en abdijen, hun bewoners en spiritualiteit. In deze kloosterrijke omgeving van Heiloo en Egmond ervaar je een ongekende rust, prachtige natuur en de stilte. Natuurlijk is er volop tijd voor gezelligheid en om de andere jongeren te leren kennen.

Opgave kan via maurice@olvternood.nl voor 9 februari 2012. Jouw bijdrage voor dit geheel verzorgde weekend is € 50,00 p.p. Kijk voor meer info op:

>> www.olvternood.nl

P.S. Ben je iets jonger of ouder, stuur dan even een mailtje.

Rome gastheer Europese Ontmoeting 2012

De 35ste Europese Ontmoeting van Taizé is in Rome! Dat wordt een bijzondere gebeurtenis. Wij zien het al voor ons: Ruim dertigduizend jongeren – katholiek, protestants, orthodox – zittend op de grond van de Sint Pieter... dat is toch uniek?!

De jaarlijkse Europese Ontmoeting, de meest recente vond afgelopen december plaats in Berlijn, komen tienduizenden jongeren uit heel Europa op uitnodiging van de broeders van Taizé bij elkaar om samen de jaarwisseling te vieren. Het gaat om gastvrijheid van de lokale bevolking en het ontdekken van Gods aanwezigheid in een Europese stad die openstaat voor mensen van verschillende tradities, culturen en religies. Jongeren bidden samen, gaan met elkaar in gesprek,

Agenda

- >> 3-5 februari 2012 Verdiep en Beleef je Geloof (deel 3) [De Tiltenberg, Vogelenzang](#)
- >> 12 februari 2012 Uitreiking WJD verslagboek en schaatsen [Amsterdam](#)
- >> 24-26 februari 2012 Jongerenweekend langs kloosters en abdijen [Julianaklooster O.L.V. ter Nood Heiloo](#)
- >> 17 maart 2012 Stille Omgang [H. Nicolaaskerk, Amsterdam](#)
- >> 1-2 april 2012 WereldjongerenDAG (weekend)
- >> 14 april 2012 BAVO dag [Haarlem](#)
- >> 16 mei 2012 Nachttocht naar Heiloo [Vanuit diverse plaatsen](#)
- >> 17 juni 2012 Jaarafsluiting (BBQ) [Kortenhoeve](#)

en verbreden hun horizon in workshops over allerlei geestelijke en sociale thema's.

Bemoediging

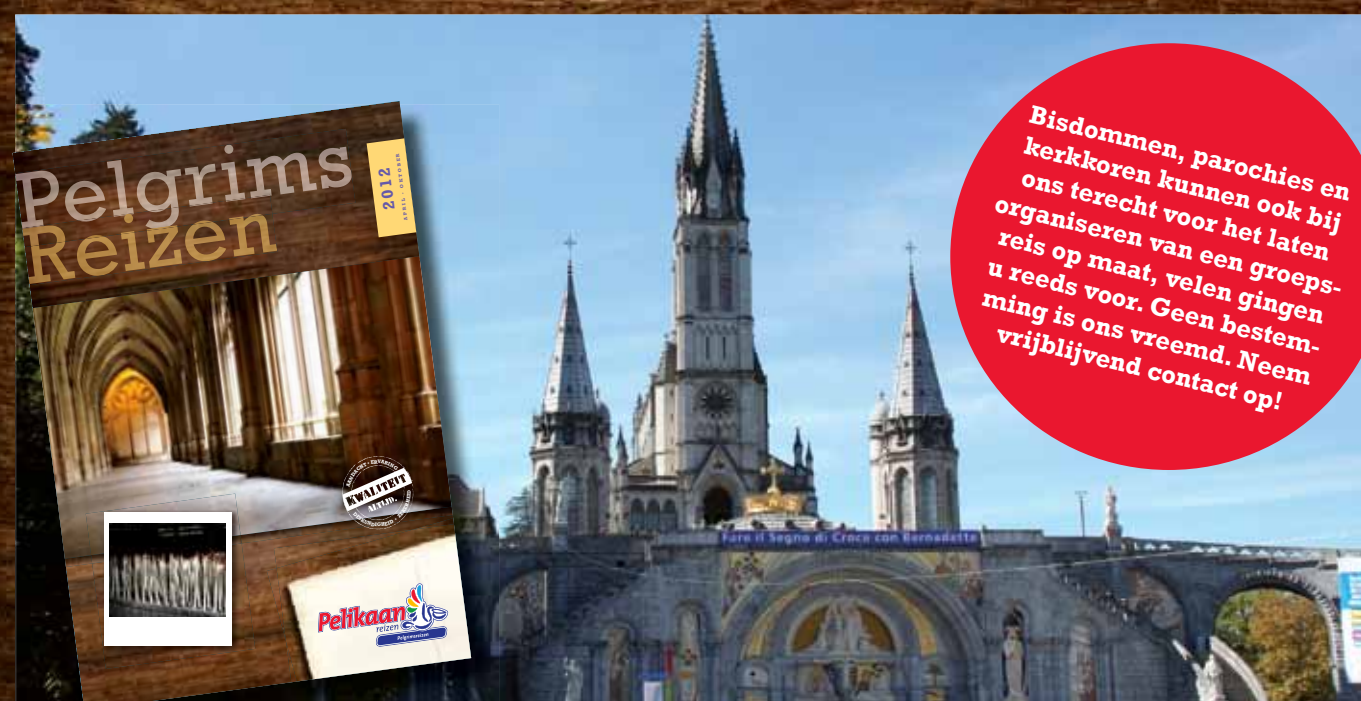
Wat jongeren in een Europese Ontmoeting vinden, is voor iedereen anders. Voor Egle uit Litouwen was de ontmoeting in Berlijn een tijd om zichzelf terug te vinden. "Op dagen als deze kan ik mijn hart horen," schrijft ze op de site van Taizé. "Door de kracht van het gebed geeft God hier wonder na wonder." Op een eenzaam moment hoorde ze God tegen haar zeggen: "Wees niet bang voor stilte. In mijn aanwezigheid word je genezen." Egle is met nieuwe moed naar huis teruggekeerd, met de woorden van broeder Alois nog na-echoënd in haar gedachten: "There is a Love that is beyond us!"

Wil je meer ervaringsverhalen van jongeren lezen, wil je graag op de hoogte blijven van de plannen voor de Europese ontmoeting in Rome, kijk op www.taize.fr. (Bron JongKatholiek)

Contactgegevens

Jongerenpastoraat bisdom Haarlem-Amsterdam
Kruisweg 63 > 2011 LB Haarlem
(t) 023 511 26 35 > (e) info@jongbisdomhaarlem.nl

PELGRIMSREIZEN!

Bisdommen, parochies en kerkkoren kunnen ook bij ons terecht voor het laten organiseren van een groepsreis op maat, velen gingen u reeds voor. Geen bestemming is ons vreemd. Neem vrijblijvend contact op!

De bedevaartplaatsen die we bezoeken:

Lourdes, Nevers, Rocamadour, Taizé, Fatima, Santiago de Compostela Assisi, Rome, Czestochowa, Medjugorje, Knock

Reizen:

7-daagse reis "Lourdes, plaats van lichamelijke- en zielsgenezing"	v.a. € 539,-
9-daagse reis "Lourdes, ontroerend en betekenisvol"	v.a. € 729,-
9-daagse reis "Historische bedevaartsoorden in Frankrijk"	v.a. € 749,-
7-daagse jongerenreis "Betekenisvolle ontmoetingen in Taizé"	v.a. € 189,-
12-daagse reis "Santiago de Compostela en Fatima"	v.a. € 899,-
9-daagse reis "In de voetsporen van de heiligen Franciscus en Clara"	v.a. € 639,-
12-daagse reis "Via Francigena naar Rome"	v.a. € 859,-
12-daagse reis "De Zwarte Madonna van Czestochowa"	v.a. € 929,-
12-daagse reis "Medjugorje, Mariaverering in hartje Balkan"	v.a. € 929,-
10-daagse reis "In de voetsporen van St. Patrick tot Knock"	v.a. € 799,-

Al onze reizen worden uitgevoerd met pastorale begeleiding.

U verblijft in uitstekende middenklasse hotels met lift en kamers voorzien van bad/douche en toilet.

U wordt vervoerd in Comfort Class touringcars bemand door chauffeurs/reisleiders die bekend zijn met de bestemming.

Meer info of brochure?
T. 088 - 735 45 10

www.pelikaanreizen.nl/pelgrimsreizen

De kerk met een blinddoek

Het was een wonderlijke aanblik: een stevig eikenhouten heiligenbeeld met verguldsel en kleurige verf bedekt in een boerderij in Salland. Het beeld, een vrouwengestalte met blinddoek, is afkomstig uit de Dionysiuskerk te Rijssen. De kerk is ooit door familie van mijn moeder, de zogenoemde 'dames Tusveld' gebouwd. Ook de universiteit Nijmegen hebben ze gul bedacht. Eigenlijk was het geld natuurlijk afkomstig van de textielarbeiders, maar zo gaat dat. Al jaren stond bij mijn oom en tante dat andere heiligenbeeld, een vrouwengestalte met kelk en kroon, heel wat stralender dan haar zusje op de boerderij.

In het kader van het project *Katholieke plaatsen van herinnering*, georganiseerd door archivaris Lodewijk Winkler, heb ik de geschiedenis van die beelden nagespeurd. Boeiend is dat de gelovigen zelf niet precies wisten wat ze zagen: de huidige eigenaar van het geblinddoekte beeld dacht dat het Maria Magdalena voorstelde. Helemaal niet zo gek gedacht, ze oogt boetvaardig en ze stond vroeger in de kerk in de buurt van het kruis. Maar het zijn natuurlijk ecclesia en synagoge, de eerste triomferend, de laatste geblinddoekt en soms met gebroken staf, de kroon van het hoofd gestoten. Behoorlijk anti-joods dus. In de Amsterdamse Krijtberg zijn beide beelden nog te zien, helaas zonder een toelichting dat het hier toch wel om een achterhaalde theologie gaat! Groot verschil met de Middeleeuwse afbeeldingen van ecclesia en synagoge is dat deze aan de gevel van de kerk stonden, zoals bij Franse kathedralen. Joden konden die beelden dus dagelijks zien. De 19e eeuwse herleving van dat motief bleef tot binnen de kerk beperkt.

Dode Zee-rol

Nu loop ik op de schitterende tentoonstelling in de Nieuwe kerk (tot april, gauw kijken!). Daar wordt het joodse leven in allerhande facetten getoond: rituele voorwerpen zoals besnijdenismes, amuletten om Lilith af te weren, leesplankje voor Hebreeuws, Torahmantels. Mijn aandacht ging echter vooral uit naar de fraaie manuscripten: zelfs een Dode Zee-rol werd getoond, de zogeheten Megillat Ha-Mikdasj, die de ideale tempel beschrijft zoals de sekte van Qumran zich die voorstelde. Ook het enige exemplaar van de Jeruzalemse Talmoed, dat in Leiden wordt bewaard, is nu op de tentoonstelling te zien. Wie schets echter mijn verbazing toen ik de volgende afbeelding zag:

Sidoer Duitsland, ca. 1300. Handschrift op perkament, 27 x 20,5 cm, Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg

Een joods gebedenboek uit 1300 dus, maar wat zien we? De synagoge oogt ontspannen, met een jodenhoed op. De kerk is echter geblinddoekt! Deze joodse illustrator heeft de beelden van ecclesia en synagoge gekend en geeft het joodse antwoord: het is de kerk die zo verblind is dat ze de schoonheid en de uitverkiezing van het jodendom niet meer weet te herkennen. Dat gaf mij heel wat stof tot nadenken..... <

Marcel Poorthuis
Faculteit Katholieke Theologie

Onbekende geschiedenis (58)

Dit keer zijn we niet op zoek naar de naam van personen, maar naar de naam van een kerk of kapel. De Eerwaarde Zuster Maria Wilhelma Tas, religieuze sinds 1958 en lid van de Zusters Augustinessen te Heemstede, heeft al lange tijd een voor haar onbekende foto in het kloosterarchief en wil graag weten waar deze foto genomen is. Achter op de foto staat alleen vermeld dat deze gemaakt is door "Fotografische Ateliers Arpad Moldovan" te Nieuwe Niedorp / Noord-Scharwoude. Mogelijk is of was dit fraaie altaar dus ergens in Noord-Holland te vinden. Wie weet waar? Stuur uw reactie naar Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: ftwisk@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Onbekende geschiedenis (57)

Een score van 100%. Twee onbekende foto's en nu twee goede oplossingen. Links zien we pater Cornelis Petrus (Nelis) Wokke. Hij was geboren in Bakkum op 29 januari 1906, als zoon van Dirk Wokke en Teuntje Groentjes. Hij werd lid van de congregatie van de Priesters van het H. Hart te Helmond en op 16 juli 1933 tot priester gewijd. Kort daarna, op 10 oktober 1934, vertrok hij naar Noord-Brazilië. Hij werd leraar in de Heilige Schrift aan het Groot Seminarie van de Congregatie en werkte ook een groot aantal jaren in een drietal parochies. Hij overleed daar onverwachts in També op 29 oktober 1952 in de nog jonge leeftijd van 46 jaar. De oplossing werd ingezonden door mw. Nel Bakker-Klaver te Heerhugowaard, dhr. Jan van Wonderen te Oudorp en dhr. Dik Wokke te Castricum.

De foto rechts toont Broeder Anastatus van de Congregatie van Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten, ook wel broeders met de blauwe koorden genoemd. Hij werd geboren op 11 juli 1867 te Edam en kreeg als naam Simon Kok. Op 16 maart 1894 meldde hij zich bij de Congregatie in Amsterdam. Vele jaren van zijn werkzaam leven was hij verbonden aan de Bisschoppelijke Nijverheidsschool te Voorhout en ook was hij collectant van het Gesticht "De Heibloem" te Heythuijzen in Limburg. Daarvoor

ging hij de gezinnen langs en gaven ouders hun kinderen opdracht de spaarpotten te openen voor al die kinderen die geen ouders hadden. Het stokpaardje van Broeders Anastatus was dan de gevleugelde uitspraak: "Als kinderen van Koning Christus zijn wij allen Prinsjes en Prinsesjes". Hij overleed te Voorhout op 6 januari 1936. Ook hier noemen we de drie inzenders: Zuster Rita Hillebrink te Voorhout, dhr. G. van Overbeek te Diemen en dhr. G. Beekman.

Onbekende geschiedenis (56)

De door dhr. Piet Koomen uit Wervershoof ingezonden fraaie prent van een groep onbekende misdienaars heeft ook na een herplaatsing helaas nog geen herkenning opgeleverd. Dit zal dus wel een raadsel blijven. Toch blijven we een sprankje hoop houden. De aanhouder wint, ook hier?

P.S. Heeft ook u een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, pater of zuster en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.